

GDPR – information till SPSF föreningar och kretsar

Från och med den 25 maj 2018 gäller en ny Dataskyddsförordning, även kallad GDPR (General Data Protection Regulation). Förordningen kommer att gälla som lag i Sverige och ersätta Personuppgiftslagen (PUL).

GDPR reglerar hanteringen av personuppgifter. En personuppgift är en uppgift som kan identifiera en fysisk, levande person. Föreningen/kretsen är personuppgiftsansvarig för sin verksamhet. Den personuppgiftsansvarige ska ansvara för och kunna visa att punkterna 1-5 efterlevs.

1. Uppgifterna ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade.
2. De ska samlas in för särskilda, uttryckliga och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenliga med dessa ändamål. Ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapligt eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål (i enlighet med artikel 89.1) ska inte anses oförenliga med de ursprungliga ändamålen.
3. De ska vara korrekta och om nödvändigt uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål.
4. De får inte förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som är nödvändigt för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Personuppgifter får lagras under längre perioder i den mån som personuppgifterna enbart behandlas för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål (i enlighet med artikel 89.1) under förutsättning att de lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs enligt denna förordning genomförs för att säkerställa att den registrerades rättigheter och friheter.
5. De ska behandlas på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna, inbegripet skydd mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller skada genom olyckshändelse, med användning av lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder.

GDPR ska inte tillämpas på personuppgiftsbehandling som en fysisk person utför som ett led i verksamhet av rent privat natur. Inte heller ska GDPR användas för behandling som avser journalistiskt ändamål (att informera, utöva kritik och väcka debatt i samhällsfrågor som är av betydelse för allmänheten) – det senare gäller tryckt material i de flesta fall, och material på webbplats/sociala medier bl. a. när det finns ”frivilligt utgivningsbevis”. Regler vid journalistiskt ändamål beskrivs inte i detta dokument ¹.

Vad innebär nu detta i praktiken?

(MedlemsAdministrativt Program (MAP) behandlas i separat kapitel nedan.)

1. **Identifiera och förteckna** vilka personuppgifter föreningen/kretsen hanterar. Det avser såväl register som fritext, och oavsett om uppgifterna är lagrade på elektroniskt sätt (data) eller i pappersform. Glöm inte webbplatser eller lagrad e-post till er officiella e-postadress.
2. **Gallra**² det som inte får sparas (för att det inte längre behövs eller av annan orsak).
3. **Informera de registrerade** (krav enligt GDPR), lämpligen skriftligt. I samband med utskick till medlemmarna kan man exempelvis skriva: ”Föreningen X behandlar alla personuppgifter i

¹ Se Myndigheten för press radio och tv webbplats www.mprt.se

² Med ”gallra” avses att ta bort uppgiften så att den inte kan återskapas.

enlighet med Dataskyddsförordningen. På Datainspektionens hemsida kan du läsa mer om Dataskyddsförordningen.”

4. **Inhämta samtycke från, eller avtala** med den registrerade, om det är grunden för registreringen (se nedan).
5. Ni behöver **skapa rutiner** för hur den registrerade:
 - a. Lämnar samtycke (om det är grunden för registreringen)
 - b. Får tillgång till sina personuppgifter
 - c. Får felaktiga uppgifter rättade
 - d. Får sina personuppgifter raderade
 - e. Invänder mot att personuppgifterna används för direktmarknadsföring (om detta, mot förmodan, är tillämpligt)
 - f. Invänder mot att personuppgifterna används för automatiserat beslutsfattande och profilering (om detta, mot förmodan, är tillämpligt)
6. Publicerar ni bilder på barn på er hemsida/sociala medier? Kräver särskilt övervägande. Samtycke från vårdnadshavare (barn under 16 år) eller barnet självt är en grund.

Legala grunder för personuppgiftsbehandling

Behandling av personuppgifter får göras på olika grunder, där *avtal* eller *allmänt intresse* är de mest aktuella i SPSF verksamhet.

Uppgift av allmänt intresse – såväl främjande av totalförsvaret som främjande av idrott är uppgifter av allmänt intresse. I detta främjande kan man bland annat ta stöd för att förteckna rekord och bevara sportsliga resultat samt märkeshantering.

Uppgifter för redovisning av deltagande i SISU:s folkbildningsverksamhet hänförs också till denna grund.

Avtal är en annan grund för personuppgiftsbehandling, och den för organisationen kanske mest lämpliga. *Behandling av personuppgifter är en förutsättning för aktivt medlemskap i en förening ansluten till SPSF*, och medlemskapet bör utformas som ett avtal mellan föreningen och medlemmen.

Eventuell framtida registrering av disciplinärenden bör stödjas med avtal som grund.

Ett avtal kan utformas så att avtalet anses ingånget när medlemsavgiften betalas, under förutsättning att informationen om detta är tillräckligt tydlig.

Rättslig förpliktelse är en grund för personuppgiftsbehandling som kan bli aktuell när det exempelvis rör återredovisning av statligt stöd.

Ett annat område som berör rättsliga förpliktelser är föreningarnas intygande av föreningsmedlemskap, aktivitet och skjutskicklighet. Här måste intygsgivandet bygga på en säker identifikation av medlemmen/sökanden.

Ovanstående rättsliga förpliktelser motiverar behandling av personnummer.

Samtycke innebär just att den registrerade uttryckligen samtycker till behandlingen, efter att ha fått en begriplig information om vad det innebär (vem som behandlar, vad som behandlas, för vilket ändamål behandlingen sker och hur länge uppgiften sparas) etc. Detta kan göras separat, eller tillsammans med en uttrycklig information i samband med att medlemsavgiften betalas. Den registrerade kan alltid återkalla sitt samtycke. Samtycket behöver också dokumenteras, varför denna grund är tämligen arbetskrävande och därför mindre lämplig.

Intresseavvägning innebär att föreningens/kretsens/förbundets intresse att behandla en uppgift väger tyngre än medlemmens intresse att inte bli behandlad. Exempelvis *kan* föreningens intresse av att veta vem som har nycklar till föreningslokalen anses vara större än medlemmens intresse att skydda alla sina personuppgifter. Vems intresse som överväger kan slutligen komma att avgöras i domstol, varför denna grund för behandling om möjligt bör undvikas.

Hur ni inhämtar samtycke

Är registreringsgrunden *samtycke* ska den personuppgiftsansvarige kunna visa att den registrerade samtycket till behandlingen av dennes personuppgifter. En skriftligt eller elektronisk bekräftelse är att rekommendera.

Personuppgifter om barn

För att behandla personuppgifter om barn under 16 år krävs vårdnadshavarens uttryckliga samtycke. För barn 16-17 år krävs deras eget samtycke.

Vad göra vid personuppgiftsincidenter?

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring av de personuppgifter som behandlas. Det kan också vara fråga om en personuppgiftsincident om en säkerhetsincident leder till obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till de behandlade personuppgifterna.

Den personuppgiftsansvarige ska inom 72 timmar från att man upptäckt vad som hänt, rapportera till Datainspektionen. Någon anmälan behöver dock inte göras om det är osannolikt att incidenten leder till några risker för enskildas fri- och rättigheter. Rapporten ska innehålla uppgifter om:

- Vilken typ av incident det är fråga om,
- Vilka kategorier av personer som kan komma att beröras,
- Hur många personer det berör,
- Vilka konsekvenser incidenten kan få samt
- Vilka åtgärder man vidtagit för att motverka ev. negativa konsekvenser.

MAP

För MAP är SPSF personuppgiftsansvarigt.

SPSF avser att ta fram ett personuppgiftsbiträdesavtal med kretsar, föreningar och IT-leverantörer. Till avtalet kommer att fogas behövliga anvisningar.

MAP innehåller endast uppgifter som SPSF, kretsarna och föreningarna behöver för att kunna administrera en persons medlemskap (kontaktuppgifter, genomgångna utbildningar, utmärkelser, tävlingsklassindelning).

MAP innehåller personnummer för att på ett säkert sätt kunna identifiera en person, bland annat vid utfärdade av föreningsintyg.

Övrigt

- Möjligheten att behålla f.d. medlemmar i register för att dokumentera utbildningar och utmärkelser samt för arkivändamål och forskning ska ytterligare utredas, men den preliminära bedömningen är att detta är *uppgifter av allmänt intresse* (SPSF har register över alla guldmärkestagare sedan 1934 och över alla utfärdade Pistolskyttekort).
- Avlidna personer omfattas inte av GDPR.
- SPSF avser att ta fram ett förslag/rutin för avtal om personuppgiftsbehandling.

- Det är generellt belagt med höga böter om GDPR inte följs. Dock väntas det ha stor betydelse om den personuppgiftsansvarige försökt följa reglerna, men tolkat dem på ett sätt som inte godtogs, jämfört med om avvikelsen sker avsiktligt eller genom vårdslöshet.
- Ingen vet idag exakt hur GDPR kommer att tillämpas i Sverige. Det avgörs först när ett antal ärenden avgjorts i domstol.

Ytterligare information hittar ni blad annat på Datainspektionens hemsida

<https://www.datainspektionen.se/dataskyddsreformen/>

Tänkbar text på SPSF hemsida m.m.

Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF) hämtar in personuppgifter från föreningarna som genom pistolskyttekretsarna är anslutna till förbundet, från kretsarna eller direkt från medlemmen själv. SPSF behöver uppgifter om namn, personnummer, postadress, e-postadress, telefonnummer, pistolskyttekortsnummer, guldmärkesnummer, instruktörslicensnummer, plus-/bankgironummer och wa-id. Personnumret är en förutsättning för att kunna säkerställa rätt identitet. SPSF lagrar dina uppgifter så länge du är medlem i någon av våra föreningar, har uppdrag i vår verksamhet, är prenumerant eller annat. Har du erövat förbundets guldmärke (numrerat) eller tagit "Pistolskyttekortet" (numrerat) lagras dina uppgifter tills vidare. SPSF använder dina personuppgifter för att kunna hantera dina kopplingar till organisationen, såsom märkes- och utbildningshantering, medlemsavgifter, prenumerationer, klassindelning, tävlingsadministration inklusive publika start- och resultatlistor, kommunikation och statistik. Informationen kan komma att användas för informationsutskick från föreningar, kretsar och förbundet centralt. SPSF kommer inte att lämna ut dina uppgifter till tredje part för marknadsföringsändamål.

Har du frågor som rör dina personuppgifter är du välkommen att höra av dig till SPSF:s kansli. Vill du begära rättelse vänder du dig i första hand till din förenings administratör eller till styrelsen. I andra hand kan du vända dig till SPSF:s kansli, där du också kan begära att dina personuppgifter raderas. Du har rätt att stoppa SPSF:s lagring av och behandling av dina personuppgifter om inte SPSF:s intressen väger tyngre än din önskan om radering. En sådan begäran ska vara personligt undertecknad och insändas per post till: Svenska Pistolskytteförbundet, Box 27001, 102 51 Stockholm.

Exempel på avtalstext i samband med betalning av medlemsavgift.

I och med att jag betalar medlemsavgiften godkänner jag att föreningen X (kretsen?) och Svenska Pistolskytteförbundet behandlar mina personuppgifter i erforderlig utsträckning för att fullgöra sina åtaganden mot mig som medlem. För ytterligare information, se www.pistolskytteforbundet.se

Källor:

Dataskyddsförordningen GDPR 2016/679
Förberedelser inför EU:s dataskyddsförordning
GDPR – personuppgifter
Behandling av Personuppgifter
Vägledning för upprättande av registerförteckning
Muntliga redovisningar
Regler för utgivningsbevis

Datainspektionen
Datainspektionen
Arbetsgivaralliansen
Riksidrottsförbundet
Svenska Kennelklubben
Everdon Security
Myndigheten för press radio och tv